

РЕЦЕНЗІЯ

рецензента, ученого секретаря

Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова,
кандидата медичних наук, доцента

Гребенюка Дмитра Ігоровича

на дисертаційну роботу аспірантки очної (денної) форми навчання
кафедри хірургії № 1 з курсом урології

Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

Бабій Юлії Володимирівни

на тему:

**«Клініко-морфологічна характеристика ускладнених та неускладнених
лейоміом верхніх відділів шлунково-кишкового тракту, їх діагностика і
тактика лікування»**

на здобуття ступеня доктора філософії

з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

1. Актуальність обраної теми дисертації

Переважає більшість фахівців хірургічного профілю так чи інакше стикаються у своїй практиці із лейоміомами шлунково-кишкового тракту, як із випадковими знахідками під час обстеження або лікування з приводу інших патологічних станів, або як із основною причиною захворювання у випадку їх ускладненого перебігу. Не зважаючи на те, що дані новоутворення є доброякісними, слід пам'ятати про можливість їх малігнізації та ускладненого перебігу, які не лише погіршують загальний стан та суттєво знижують якість життя пацієнтів, а й несуть загрозу для їх життя.

Аналізуючи наявні публікації по лейоміомам стравоходу, шлунка та дванадцятипалої кишки у найбільших наукометричних базах, таких як Scopus, Web of Science, PubMed, з одного боку, звертає на себе увагу поступове зростання інтересу науковців до даної проблеми, особливо, протягом останніх 20-30 років. З іншого боку, слід відмітити, що інтерес до даної проблеми носить, здебільшого описовий характер – переважна більшість публікацій присвячена опису класичних або казуїстичних клінічних випадків перебігу лейоміом окремих органів шлунково-кишкового

тракту. Великі мета-аналізів, системні дослідження із залученням великої кількості пацієнтів, а також дослідження, присвячені вивченню лейоміом одразу декількох відділів травного каналу, зустрічаються вкрай рідко.

Дисертаційне дослідження Бабій Ю.В. присвячено не лише лейоміомам декількох відділів шлунково-кишкового тракту, але й торкається проблеми морфологічних особливостей даного патологічного процесу, а також висвітлює важливі, з практичної точки зору, аспекти ускладненого та неускладненого перебігу захворювання. Саме тому, дане дисертаційне дослідження вигідно виділяється серед інших масштабністю підходу та обсягом обраної проблеми.

Окремо слід звернути увагу на розроблені в ході виконання дисертації алгоритми діагностики та лікування лейоміом із ускладненим та неускладненим перебігом. Враховуючи, що більшість існуючих лікувально-діагностичних алгоритмів захворювань верхніх відділів шлунково-кишкового тракту стосуються гострих станів, таких як, наприклад, кровотечі, або неопластичних процесів в цілому, створення спеціалізованих покрокових алгоритмів для лейоміом стравоходу, шлунка та дванадцятипалої кишки є важливим як для молодих лікарів, які тільки починають свій професійний шлях, так і для досвідчених спеціалістів.

Дисертаційна робота є фрагментом планової науково-дослідної роботи кафедри хірургії № 1 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова «Розробка та удосконалення новітніх технологій в хірургічному лікуванні та профілактиці післяопераційних ускладнень у хворих з захворюваннями органів черевної та грудної порожнини» (номер держреєстрації 0113U007692) та повністю відповідає її тематиці.

Враховуючи вище вказане, дисертаційну роботу Бабій Юлії Володимирівни, яка присвячена всебічному дослідженню лейоміом верхніх відділів шлунково-кишкового тракту слід вважати актуальною та своєчасною.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача

Представлене дисертаційне дослідження на тему “Клініко-морфологічна характеристика ускладнених та неускладнених лейоміом верхніх відділів шлунково-кишкового тракту, їх діагностика і тактика лікування” є самостійною завершеною науково-дослідною та практичною роботою. Отримані в ході виконання дисертаційної роботи дані містять наукову новизну та практичну цінність. Дослідження виконано на сучасному рівні на достатньому за обсягами клінічному та лабораторному матеріалі. Наукові положення дисертації, висновки та рекомендації, що випливають з результатів власних досліджень обґрунтовані достатнім їх об’ємом.

За темою дисертації опубліковано 8 наукових праць, серед яких 4 – у фахових виданнях України, які відносяться до категорії «Б» та 4 – у матеріалах науково-практичних конференцій. Основні наукові положення дисертаційної роботи представлені, обговорені та позитивно оцінені на XVII науково-практичній конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю «Перший крок в науку – 2020» (м. Вінниця, Україна, 3 грудня 2020 року); міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні тенденції розвитку медичної науки та медичної практики» (м. Львів, Україна, 25-26 грудня 2020 року); XVIII науково-практичній конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю «Перший крок в науку – 2021». (м. Вінниця, Україна, 15-17 квітня 2021 року); міжнародній науково-практичній конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю «XXV Міжнародний медичний конгрес студентів і молодих вчених» (м. Тернопіль, Україна, 12-14 квітня 2021 року).

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях

В результаті виконання дисертаційного дослідження доповнено вивчено морфологічні особливості ускладнених та неускладнених лейоміом

верхніх відділів шлунково-кишкового тракту, зокрема вперше досліджено ультраструктурні зміни в тканинах лейоміом, які ускладнилися шлунково-кишковою кровотечею. Застосування імуногістохімічного дослідження дало змогу підтвердити та доповнити результати морфологічного дослідження, визначити структурні особливості різних типів лейоміом та пов'язати такі фактори, як патоморфологічний підтип лейоміоми, її розміру та локалізацію із ризиком виникнення шлунково-кишкової кровотечі.

Іншим, не менш важливим, результатом даної роботи є розробка діагностично-лікувальних алгоритмів для ускладнених та неускладнених лейоміом верхніх відділів шлунково-кишкового тракту.

Результати дисертаційного дослідження, основні наукові положення та висновки досить повно висвітлені в опублікованих працях дисертантки.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Огляд літератури та порівняльний аналіз та узагальнення результатів дисертаційного дослідження базуються на основі критичного опрацювання 126 літературних джерел, переважна більшість яких опублікована протягом останніх 10 років.

Основна частина роботи є результатом комплексного дослідження результатів клініко-анамнестичних та лабораторно-інструментальних даних, а також результатів лікування 68 пацієнтів із ускладненими та неускладненими лейоміомами верхніх відділів шлунково-кишкового тракту. Така кількість пацієнтів дозволила створити репрезентативні вибірки, що в свою чергу сприяло більшій достовірності отриманих результатів дослідження.

Для виконання роботи були обрані коректні методи дослідження, зокрема ініційоване дисертанткою імуногістохімічне дослідження препаратів лейоміом дало змогу підтвердити та доповнити результати традиційного патоморфологічного дослідження.

Окрему увагу звертає на себе статистичний аналіз отриманих результатів. Всі статистичні методи обрані та застосовані коректно, а отже, достовірність отриманих результатів не викликає сумнівів.

За допомогою методів Монте-Карло з марковськими ланцюгами дисертанткою було створено вибірки з урахуванням обраної безперервної випадкової величини з відомою функцією щільності розподілу, що дало змогу виявити існуючі розбіжності в ефективності порівнюваних методів за даних та обраного порогового значення помилки першого роду. Застосування даних статистичних методів дозволило з високою достовірністю встановити ряд залежностей щодо локалізації та ускладненого перебігу лейоміом верхніх відділів шлунково-кишкового тракту.

Основні висновки та наукові положення, сформовані авторкою на основі отриманих результатів є достатньо обґрунтованими, відповідають завданням дисертаційного дослідження та є логічним підсумком проведеної роботи.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Авторкою продемонстровано високий науковий та методологічний рівень виконання дисертаційного дослідження.

Дисертанткою проведено досить ґрунтовний аналіз сучасних літературних джерел. У двох розділах власних досліджень методологічно коректно висвітлено отримані результати. Аналіз та узагальнення отриманих результатів наведено у порівнянні з існуючими на даний час та науково актуальними літературними джерелами. Висновки є логічно обґрунтованими та відповідають завданням дослідження.

Загалом, дисертаційне дослідження виконано методологічно коректно, що дозволяє стверджувати, що здобувачка повністю оволоділа необхідними компетенціями наукової діяльності.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження

Отримані в ході виконання дисертаційної роботи дані містять безперечну наукову новизну та практичну цінність.

Дисертанткою вперше досліджено ультраструктурні особливості лейоміом, ускладнених шлунково-кишковою кровотечею та пов'язано їх із локалізацією та клінічним перебігом патологічного процесу.

Морфологічні методи дослідження було доповнено імуногістохімією, що з одного боку дозволило поглибити знання із мікроскопічної будови лейоміом, а з іншого – уточнити роль імуногістохімії в діагностиці даного патологічного стану.

Авторкою проаналізовано значення комплексного інструментального обстеження контингенту пацієнтів із лейоміомами верхніх відділів шлунково-кишкового тракту у виборі оптимального методу хірургічного лікування.

Розроблений спеціалізований покроковий діагностично-лікувальний алгоритм для ускладнених та неускладнених лейоміом верхніх відділів шлунково-кишкового тракту дозволяє швидко та обґрунтовано обрати стратегію дій при підозрі на даний патологічний стан.

7. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці

Дисертаційне дослідження має важливе теоретичне та практичне значення.

Отримані в ході виконання дисертаційної роботи результати дозволять певною мірою оптимізувати більш ранню діагностику лейоміом верхніх відділів шлунково-кишкового тракту, прогнозувати та профілакувати випадки ускладненого їх перебігу, а також, базуючись на розробленому діагностично-лікувальному алгоритмі, оптимізувати тактику ведення даного контингенту пацієнтів.

Результати дослідження було впроваджено в роботу Високоспеціалізованого клінічного Центру з мініінвазивними технологіями КНП «Вінницька обласна клінічна лікарня ім. М.І. Пирогова ВОР» (м. Вінниця), відділення абдомінальної хірургії та оперативної ендоскопії ДУ «Харківський науково-дослідний інститут загальної та невідкладної хірургії НАМН України» (м. Харків), хірургічного відділення Військово-медичного Центру Центрального регіону (м. Вінниця), а також у навчальний процес кафедри хірургії № 1 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

Також є доцільним подальше впровадження отриманих результатів у роботу патологоанатомічних бюро та гістологічних лабораторій.

8. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності

За результатами перевірки дисертаційної роботи онлайн-сервісом пошуку плагіату Unichesk було встановлено, що текст є оригінальним на 95,75%. В ході перевірки не було виявлено плагіату, самоплагіату, фабрикавання, фальсифікування даних або будь-яких інших порушень принципів академічної доброчесності.

9. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертаційна робота Бабій Юлії Володимирівни на тему: «Клініко-морфологічна характеристика ускладнених та неускладнених лейоміом верхніх відділів шлунково-кишкового тракту, їх діагностика і тактика лікування», є актуальною, самостійною, завершеною, оформленою відповідно вимог кваліфікаційною науковою працею, яка містить ряд нових науково обґрунтованих положень та результатів, які дозволяють поліпшити результати діагностики та лікування пацієнтів із ускладненими та неускладненими лейоміомами стравоходу, шлунка та дванадцятипалої кишки. Отримані в ході виконання дисертаційного дослідження результати мають вагоме значення для сучасної хірургії. За своєю актуальністю, методологічним підходом до вирішення поставлених завдань, науковою

новизною та практичним значенням отриманих результатів дане дослідження є завершеною науковою роботою, яка виконана на достатньо високому науково-методичному рівні. Дисертаційна робота у повній мірі відповідає вимогам до дисертації доктора філософії, які зазначені у Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та вимогам до оформлення дисертації відповідно до наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а авторка роботи Бабій Юлія Володимирівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент
учений секретар
ВНМУ ім. М.І. Пирогова,
к.мед.н., доцент

Дмитро ГРЕБЕНЮК